

RODOLJUB.

Glasilno „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

2. števil.

V Ljubljani, dne 16. januarja 1892.

II. leto.

Vse one p. n. čast. gospode naročnike, kateri še niso naročnino za leto 1892. ponovili, uljudno vabimo, da blagovolijo to v kratkem storiti.

Slepcem luč prižgimo!

Bog dal je človeku oči za to da gleda, da vidi, da tedaj tudi lažje opazi vsako bližajočo se nevarnost ter se ji izogne. Usadil pa je Bog v srce človeku tudi ljubezen do naroda in do maternega jezika, skrb za njega blagor in napredek. Luč, podeljena od Boga, služiti nam mora tedaj tudi za to, da paznim očesom opazujemo vsako nevarnost, pretečo narodu in jeziku, za katera se mora v bran postaviti vsak posameznik ravnotako, kakor za svoje življenje in imetje. Izogniti pa se moramo tudi pri narodnem delu v vsaki strasti, kajti strast slepi, in gorjé narodu, ki je slep.

Te misli silile so nam nehoté v glavo, ko smo, jemajoč slovo od starega leta, spominjali se dogodkov tega leta, žalostnih in veselih. Veselih bilo je žalibog malo, kajti žalostna znamenja kazala so se v zadnjem času na obzorji slovenskem. Kazala so se znamenja, da so naši narodni nasprotniki, Nemci in Lahi, postali

bolj premeteni, kakor nekdanj in da so se lotili korenine slovenskega drevesa. Ta korenina je naša duhovščina. Leta in leta trudili so se naši nasprotniki, da bi zatrli v srcih naših narodni čut in ljubezen do teptanega jezika maternega. A malo uspeha imel je ves ta trud, kajti ni se posrečilo Nemcem in Lahom, odtujiti nam naše duhovščine, katera je vsekdar visoko držala zastavo slovensko, in v kateri je imel v najtemnejših časih narod naš skoraj jedino zaslombo. To zaslugo naše stare duhovščine smo vselej in na ves glas priznavali in priznavamo in oznanujemo jo tudi danes hvaležnega srca.

Uvidevati pa so jeli velikansko važnost narodne duhovščine tudi naši nasprotniki in sedaj jeli so na vso moč delati na to, da bi zasejali svojo strupeno setev tudi v ta stan. Uspeh tega dela bil je skoraj očiten za vsakega, kdor ni slep. — Na Kranjskem zasejali so razpor med duhovnike in posvetnjake, češ, da so zadnji

LISTEK.

Slajkarjev Urban.

Prav težko se je ženil Slajkarjev Urban. Ko bi života dolgost ali visokost že sama zadostovala za lepoto, šteti bi bilo Urbana med najlepše ljudi. Dolg je bil, sila dolg, bogat pa ne. Imel pa je le hišico, čedno hišico, zidano in pobeljeno. Še dandanes se sveti tam nad potjo, ko že davno ni več Urbanova. Pred hišico do ceste je vrt in jeseni je cesta obsuta z rüdečimi jabolki, ki prilete z brega nánjo. Vsaj letos je bilo tako. Za hišico je njiva. Toliko sveta je imel Urban, da je lahko redil kozo in prašička in vender se je težko ženil. Ali so morda dekleta bila takrat še tako izbirična? Ne, dekleta niso bila toli izbirična, a njemu ni bila vsaka všeč, on je bil izbiričen. Bila pa je tudi še druga ovira, katere ni bil Urban kriv. Hišica je bila res lepa, na prijaznem kraju, a hišica ni bila prazna. Tam na čeleš-

niku sedela in prepirala se je njegova mati. Prepirala se je vedno, ako ni imela drugega, se je pa sama s seboj. Opravkov ni imela. Hodila je težko, za delo ni bila. Njen „koföck“ bil je kmalu „mehak“, družega tako ni uživala, Urban pa je bil malokrat doma, tesaril je okrog, kadar pa je bil doma, pristavila je zvečer malo ješprenja, zjutraj mu je malo podkurila in ga zalila in Urban je imel zajutrek, kosilo in večerjo.

Zaslüžil je precej, a ostalo mu je le malo. Materi je nerad dajal „tiste solde“ (za kofötek), a dajal jih je le. Bilo je nekaj malega dolga na hiši, pa Urbanu ni bilo zato, saj se bo oženil. Vprašal je tu in tam. Kjer je zvedel za kako „bogato“, šel je snubit. A odgovor bil je povsod jednak: da je še premlada, da ne morejo spraviti dote skupaj, da je predaleč, da ima premalo sveta, da naj še malo počaka. Bizjakova Ančika pa mu je kar naravnost povedala, da tako dolgega, neukretnega starega norca ne mara. Bilo je še mlado, neizkušeno dekle, torej odkritosrčno in polno upanja v boljšega in lepšega

zoper vero in da je vera v nevarnosti. In žal, šla je v klasje ta zlobna setev. Ščuvali, ruvali in slepili so hlapci naših narodnih nasprotnikov tako dolgo, da so oslepili mlajšo našo duhovščino, ki je sedaj v goljufivem prepričanju, da vera peša vsled narodnega dela, slepa in gluha za vse drugo. Oslepljena podira, kar so zidali njeni predniki in slepa dere v propad, ne zmeneč se za svarilni glas naroda in razsodnejših njenih sobratov. Bodi Bogu potoženo, da je tako!

V Istri in na Koroškem pa na ta način ni šlo, ker se vrta tamošnja duhovščina ni dala odtujiti posvetnemu bratu. Sedaj pa so naši sovragi skovali drug žrebelj, da bi ž njim na križ narodne smrti pribili ubogi naš narod. Dočim so namreč na Kranjskem zlasti mlado duhovščino ščuvali v boj zoper brata, jeli so v Istri zvijati oči ter trditi, da je kvarno za vero, ako se duhovščina udeleži političnega boja. Boj zoper brata naj je tedaj dolžnost, boj zoper sovražnika jezika in naroda našega pa greh! In glej, tudi ta nakana se je posrečila, kajti takoj po zadnji veseli slovenski zmagi v Istri, prepovedal je poreški škof monsg. Flapp vsem svojim duhovnikom, da ne smejo niti čitati, še manj pa naročevati listov, ki se pečajo s politiko. Ker pa vneta narodna duhovščina istrska čita seveda le narodne slovanske liste, je ta prepoved očitno naperjena proti naši slovenski stvari. Na Koroškem pa so postopali zviti naši sovražniki zopet drugače. Tamošnja slovenska duhovščina imela je trdno zaslombo v velezasluženem gospodu kanoniku in škofovskem kancelarju Lambertu Einspielerju. Kaj so tedaj

storili Nemci? Strmoglavili so tega moža in na njegovo mesto so posadili trdega Nemca, ki bo sedaj britke ure napravljaj vsakemu za našo sveto slovensko stvar unetemu duhovniku.

V srce nas je zapelo to početje, a še bolj nas je zbolelo to, da tudi ta žalostna prigodka nista odprla oči naši mlajši duhovščini, da je gluha ostala tudi za obupne klice svojih bratov iz Istre in Koroške. Niti „Slovenec“ niti „Domoljub“ nista namreč imela grajlne besede zoper povedano početje zoper istrsko in koroško duhovščino. Nas pa, ki še nismo slepi, nas, ki smo se možato potezali za pravice istrske in koroške duhovščine ter zategadel dostojno obsojali postopanje poreške in celovške škofovske pisarne, nas zato imenujejo sovražnike duhovnikov (!), škofov in sv. vere, ter svarijo narod pred nami, kakor pred rodnimi otroci satanovimi. To sicer ni krščansko, kajti Kristus učil je ljubezen do bližnjega in ne sovraštvo, a mi potrpeči bomo tudi to, kajti uverjeni smo, da so naši preganjalci oslepljeni in zato tolažimo se z besedami Izveličarja: „Oče, odpusti jim, vsaj ne vedó, kaj delajo!“

Pač pa bomo neustrašeno nadaljevali svoje delo in prej kakor slej odpirali homo oslepljenemu narodu oči, da bo vedel razločiti, kje stoje prijatelji in kje ne. Pri tem delu pa upamo navzlic našim preklinjalcem tudi na Božjo pomoč, kajti naša stvar je slovenska stvar, slovenska stvar pa je pravična in vsaka pravična stvar je Bogu dopadljiva.

Politični pregled.

Avstrija ima novega ministra, moža nemškega srca in nemškega mišljenja, kateri je bil na sedanje svoje mesto poklican zato, da varuje interese naših Nemcev in da podpira vladno in nemškega naroda prizadevanje,

prikiskati Slovane avstrijske ob zid. Novi minister Gandolf grof Kuenburg bil je doslej deželnega sodišča svetovalec v Lincu in nemška stranka ni bila iz začetka nič kaj zadovoljna s tem, da pride ta mož na krmilo. Ho-

moža. Lepa je bila Ančka. Rudečega obraza in polnega života, a drobne oči videla so se jej komaj iznad lic. In kako je znala hoditi! Drobnó je stopkala, črevljički so jej škripali in gledala je po sebi, sedaj po ruti, sedaj po predpasniku, sedaj po svilenih trakovih, ki so jej frčali od hrbta do tal. In grmèle so jo označevale že od daleč. Kadar je šla čez most, ni se vedelo, kaj bolj šumi, voda ali Ančkine grmèle. Dekleta gledala so jo z zavistjo, fantje z veseljem, samo Oblakov dijak je pravil, da je prav malokatera tako grda, kot Bizjakova Ančka. Pa kdo je poslušal tega bedaka! Bizjakova Ančka je bila torej odbila Slajkarjevega Urbana in mu tudi povedala zakaj. Videl je, da za mlade ni.

Grabčuljeva Micika bila je že bolj v letih. Včasih je bila lepa, da jej ni bilo para. Vsi so jo radi imeli. Vsacemu znala je povedati svojo in tudi ona je rada imela fante. Bila je živa, preživa. Snubač pa se le ni oglasil. Po to je torej šel Urban. Dasi že v letih, bila je vendar še lepa, za Urbana prelepa, vzela ga je. Imela

je sicer par sto, a poleg teh tudi triletno Polonico, torej ni smela mnogo izbirati. Otrok je bil lep, ljubezniv, zgovoren in Urban ga je imel kmalu prav zelo rad. Tako lepo se mu je zdelo, ko mu je otrok rekel „oče“, malo sram ga je že bilo nekaj časa, ako je kdo to slišal, a slišal je le rad.

Micika se je imela prav dobro. Z materjo sta se kmalu pobotali. Res je starka godrnjala prve dni, a Micika imela je razen svoje, dasi že veneče lepote še drug dar: čist, močan glas in v besedah ni bila izbirčna. Kmalu je napravila mir v hiši. Starka godrnjala je samo še, kadar je čutila, da je sama doma, a tudi ne dolgo, umrla je in nikdo ni jokal po njej.

Urban pa je delal okrog na kmetih ter v soboto večer prinašal redno svoj zaslužek domov. In prav pošteno je delil s svojo zakonsko lepšo polovico. Svoj del je v nedeljo zapil, žena in Polonica pa sta živeli drugi teden ob svojem delu. Jeseni šel je Urban na Hrvaško drvarit, da si kaj zasluži in prihrani, doma tako ni nobenega

tela je spraviti na to mesto katerega odličnejših svojih mož, a grof Taaffe ni hotel pritegniti in tako so se morali Nemci zadovoljiti z grofom Kuenburgom. — Tudi Poljaki, kateri podpirajo vlado prav vstrajno in si dadó svojo pomoč dobro plačati, spravili so jednega najodličnejših svojih mož v državno službo. Posl. dr. Bilinski imenovan je za predsednika upravi državnih železnic in sicer mesto odstopivšega barona Čedika. To je jako važna in imenitna služba in ker je tudi dobro plačana, se ni čuditi, da zavidajo Nemci Bilinskega zanjo in da ne prikrivajo svoje jeze, da ni jeden izmed njih prišel na to mesto. Sicer je pa Bilinski velik prijatelj Nemcev. — Na Češkem traje še vedno boj med Staro- in Mladočehi, a vrh tega nastal je tudi še razpor v mladočeški stranki. Nekateri mladočeški poslanci niso zadovoljni z zadnjim govorom odločnega poslanca Gregra, in ker ga drugi Mladočehi zopet odobravajo, ločili se bodo mladočeški poslanci v dve skupini, v odločno narodno in v zmerno, ki se bode skušala vladi približati. Staročehi, ki že tako nimajo nič upliva več na narod, še zdaj niso jedini, kaj storiti in se lové, kakor utopljenik za peno — za obljube grofa Taaffea. — Malorusi so narod, ki je ravno tako preganjan kakor mi Slovenci. Od vlade ne dobe ničesar, še tega ne, kar jim gre po postavi in zato so ravno tako nezadovoljni, kakor smo mi Slovenci. Maloruski poslanci pa so jako odločni in energični in zato, ker od vlade ni pričakovati, da jim dá kar jim gré, se pripravljajo za opozicijo in se dogovarjajo z Mladočehi zaradi vkupnega delovanja proti vladi. — Na Hrvatskem zboroval je zdaj nekaj časa sabor in rešil proračun za l. 1892. Razprave zlasti gledé Reke so bile jako burne. Na spomlad bodo nove volitve in vse stranke se pripravljajo zanje, a zmagala bode gotovo vladna stranka, kajti vlada ima kakor povsod tudi na Hrvatskem velikansk upliv, mimo tega pa tudi ni nič kaj izbirična v sredstvih. — Presvetli cesar razpustil je državni zbor **ogerski** in vlada je takoj razpisala nove volitve. —

Volilni boj bode jako hud, zakaj vse stranke se trudijo kar najbolj mogoče, da bi zmagale, a večino v državnem zboru bo imela vendar vladna stranka. — **Državni zbor** sešel se je dne 8. januarja in začel razprave. Hohenwartov klub, v katerem so tudi naši poslanci, imel je dan poprej važno sejo. Načelnik kluba, grof Hohenwart, je namreč izrekel, da vsled tega, ker je vlada dala Nemcem in Poljakom nove koncesije, morajo tudi konservativci zahtevati nekako jamstvo zato, da jih bode vlada tudi nadalje še upoštevala. Grof Hohenwart sicer ni povedal, kakšno bode to jamstvo, ali neki v Gradci izhajajoči list pravi, da zahtevajo konservativci odpravo naučnega ministra Gauča. Ko bi res mogli doseči, da odstopi Gauč in da pride na njegovo mesto kateri drugi Slovanom pravičnejši mož nego je Gauč, bili bi mi konservativcem gotovo prav hvaležni, ne verujemo pa ne, da bodo kaj dosegli. Omahljivec se grof Taaffe ne boji kar nič. — Proti novim trgovskim pogodbam z Italijo, Nemčijo, Belgijo in Švico upirali se bodo posebno Mladočehi in protisemitje, a proti pogodbi z Italijo dvignili se bodo tudi jugoslovanski poslanci, zlasti primorski in dalmatinski. Izmed kranjskih poslancev govorila bodeta zastopnika dolenske, p. V. Pfeifer in Šuklje. — Posl. Šuklje sklical je bil o Božiču svoje volilce v Novomestu in v Metliki in pred njimi zagovarjal trgovske pogodbe a mi se nikakor ne zlagamo z njegovim nazorom, ampak prepričani smo, da, če bode on glasoval za pogodbe, storil bo to iz političnih razlogov, kajti v gospodarskem oziru bodo pogodbe ne samo kranjskim nego zlasti tudi primorskim vinogradnikom na veliko škodo. Ker pa sodimo, da gospod prof. Šuklje ni samo kranjski nego sploh slovenski poslanec, zato se ne strinjamo z njegovo izjavo pred dolenskimi volilci. — **Ruska** država, kjer je bila letos velika lakota, storila je za prebivalce jako mnogo in razdelila na sto milijonov denarja in vrh tega še mnogo živil. Nekateri judi so hoteli od stradajočih ljudi obogateti in so pekli ter prodajali kruh iz otrobov

zaslužka. In kadar jej je pisal, vselej bil je v pismu kak goldinarček. Mislite li, da je bila Micika zadovoljna? Kaj še! „Če ne moreš pošiljati več, še to poženi“. Prav te besede je rabila. Marsikdo na Urbanovem mestu bi jo bil ubogal, a on tega ni storil. Ljubil je svojo ženo, prav srčno jo je ljubil in prihodnjič poslal jej je petak, po tem še jednega in mesto tretjega petaka dobila je žena svojega moža brez petaka. In kako vesel je bil! Pomislite, v zibelki ležalo je malo bitje in stezalo roke izpod odeje in se tako prijazno smehljalo. Bilo pa je skoro premajhno, da bi bilo njegovo, Urbanovo, ki je bil tako velik. A Grogec bil je le njegov! In pridno je tesaril ob delavnikih, ob nedeljah pa še z večjim veseljem pil, saj je bil sedaj reš oče, oče Urban!

Jeseni se je odpravljal zopet na Hrvaško. Predno pa je šel, dejal je svoji Miciki: „Vem, kako je hudo ženi, ako nema moža doma, gospodarja. Le sitnosti ima s sosedi in vse jej hote vzeti. Kako si bo pomagala? Še tožiti jih ne more. Veš kaj, hišo in kar je krog nje,

Ti prepisem, da boš ti gospodinja. In res, šla sta k notarju, hiša in kar je bilo krog nje, vse je bilo Mickino.

Kmalu je pisal domov in v pismu je bil cel desetak, prav skrbno zavit in še čisto nov. Prav vesela ga je bila Micika! Pisal pa je tudi Urban, da je mojster, da „jih ima deset pod seboj“. In še bolj je bila vesela. Prišlo pa je še več tacih pisem.

„Da bi ga le še dolgo ne bilo“, dejala je Micika vselej, kadar jej je prinesel poštni hlapec pismo.

„Ali ti ni dolg čas po njem?“

„Kaj mi bo dolg čas, saj piše. In ko meni toliko pošilja, ne verjamem, da bi samega sebe zapuščal, dobro mu mora biti. Naj le ostane doli, da si kaj prihrani.“

A ni ostal. Zmračilo se je že bilo, ko je prišel domov.

„Po kaj si že prišel? Lahko bi bil še ostal. Letos si dobro spravil.“

„Micika, po tebi se mi je tožilo.“

„Butec stari. Ali si pa kaj prinesel?“

in peska, a policija jim je prišla na sled in jih vse zaprla. — Na **Nemškem** imajo doma vedno kakšne prepire, tako da vse kaže, kako so male države nezadovoljne s pruskim gospodstvom. Zdaj se na Nemškem posebno zanimajo za trgovinske pogodbe z Avstrijo, ker upajo, da bodo dobivali od nas živila po nizki ceni, svoje obrtne izdelke pa k nam za drag denar prodajali. — Na **Italijanskem** dobili so novega pravosodnega ministra, s katerim pa ni zadovoljna nobena stranka zato, ker je privrženec tistih duhovnikov, ki skrunijo leco in prižnico s tem, da hujskajo, namestu da bi razlagali večne resnice katoliške vere. Na Italijanskem imajo postavbo, da je kazniv tisti duhovnik, ki z lece ali v prižnici dela za kako politično stranko, a pri nas na Kranjskem je zdaj leca in prižnica sejmišče, kjer ponujajo in usiljujejo mešetarji svoje liste in lističe in hujskajo in obrekujejo liste, kateri se jim slepo ne uklanjajo in v katerih se po pravici in poštenju da vsakemu svoje, Bogu kar je bo-

žjega, cesarju kar je cesarjevega, narodu pa kar je narodovega. Seveda, kdor ima slabo vest, ne sliši rad če se pravi slepcu da je slepec, sleparju pa da je slepar. — Tudi na **Francoskem** imajo duhovniki in sicer visoki duhovniki, škofje in kardinali, vedno prepire z vlado in ne marajo odjenjati akoravno sam sv. oče obsoja tako počenjanje. Največji prijatelj in zagovornik škofov francoskih začel je zaradi tega napadati sv. očeta in ga tako grdo zmerjal v svojem listu, kakor še nikdar noben drugoverec ni tega storil. — Na **Srbskem** sešla se je zdaj narodna skupščina in vlada se boji, da bi nezadovolježi spravili kake kočljive zadeve v razgovor. — Vladar **Egipta** ali kakor ga tamkaj imenujejo khedive Tewfik-paša je umrl in na njegovo mesto je stopil sin mu Abbas-paša. Nekaj časa bilo je občno mišljenje, da bodo vsled smrti khediva nastale v Egiptu kake zmešnjave, a obrnilo se je vse na bolje.

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice [Izv. dop.] V eni prvih svojih številkih opomnil je „Rodoljub“ slovenske kmetovalce, da naj pri javnih gosposkah strogo in odločno branijo pravico svojega jezika. Povedal nam je, da so po cesarskih postavah vse gosposke zavezane, da uradujejo za Slovence v slovenskem jeziku. Jaz pa se moram danes pritožiti zoper neko tako gosposko, ki v zadnjem času vedno bolj zanemarja naš jezik in s tem svojo dolžnost. V mislih imam c. kr. okrajno sodnijo „v Križankih“ v Ljubljani. Prepričal sem se namreč na svojo žalost, da se tam brez uzroka v zadnjem času veliko več nemški uraduje, kakor preje. Nedavno prišla mi je v

roke tožba, katero je pri tej sodnji na zapisnik dal trd slovensk, nemščine popolnoma nezmožen kmet proti tudi čisto slovenski stranki, ki ne zna niti besedice nemški. In ta tožba bila je nemška! Kako to pride, saj vender postava zaukazuje, da mora vsaka sodnija za vsako stranko v tistem jeziku pisati, katerega stranka govori! Ravno tako sem imel v rokah vabilo, s katerim se je klical k sodnji slovensk kmet kot zveden mož in tudi to vabilo bilo je nemško. Tako ne sme dalje iti, kajti drugače silile se bodo nam slovenskim kmetovalcem ob kratkem zopet, kakor nekdanj, samo nemške tožbe in sodbe in potom bomo zopet morali nadlegovati za

„Micika, ali nemaš dosti, da je prišel domov tvoj Urban?“

A Micika se je le kujala, nič prav vesela ga ni bila. In práv je imela! Žandarji so vprašali, kje je Urban, in komaj so izgovorili, že je stopil Urban v hišo. In še manj jih je bil vesel, kot žena njega, hotel je skočiti nazaj, na prosto, a nesta mu pustila. Moral je z njima, rad ali nerad. Micika pa je jokala, saj ga je le rada imela. Urban je bil mojster in kot mojster dobival je denar v roke záse in za onih deset, katere je imel „pod seboj“. A ljubil je Miciko, svojo Miciko bolj, ko onih deset in zato je tudi raje nje dajal denar, ko onim. Prišli so mu bili na sled in radi tega je bil prišel tako zgodaj domov. Sedaj pa je pod ključem dve leti pre-mišljeval, kje se ljubezen do žene neha. A izvil jih je le bil. Vzeti mu niso imeli ničesar, za to je bil že pre-skrbel, predno je bil postal mojster, podarivši hišico ženi in žena je imela tudi denar. In ako ga je imela žena, imel ga je i on, saj jo je imel tako rad!

Ko pa je prišel domov, ležala je žena. Bolna je bila. In v zibelki ni bilo Grogca, umrl je bil. Žalost ga je obšla. Žena pa je ležala in nič jej ni hotelo odleči. Hudo mu je bilo, imel jo je tako rad! Ženi pa je bilo še huje, vedno huje. Prav nič si ni mogla pomagati. Čim slabeja je bila žena, tembolj je pešala Urbanova ljubezen. Prav težko jo je že gledal in še težje poslušal njeno ječanje. Želel jej je smrti. Nerad je ostajal doma, a je le moral, kaj bi rekli ljudje? Polonica mu je pomagala, a bila je še otrok. Vsega se naveliča, žene, kuhanja, Polonice.

„Katra“, pravi necega dne Logarici, „poglej jo no malo.“

„Katra rada uboga, saj tako nima nikdar dela, nikamor se jej ne mudi. „Ker ravno utegnem.“

„Vidiš, Katra, včeraj sem jej kupil kruha, belega, pa pravi, da sem se je naveličal. In kar ne more ga in bel je.“

„O, dokler sne še toliko, ne bo je še konec“, pravi Katra in prav nič ne ustreže s tem Urbanu.

vsako figo gg. fajmoštre in učitelje, kaj govori ta ali oni papir. Kdor pa tega ne bo hotel ali pa mogel storiti, ta bo pa zopet zamudil vsak rok (brist) ali pa dan in huda krivica se mu bo lahko zgodila. Koliko časa in truda je trebalo, da smo privojskovali našemu domačemu jeziku veljavo pri gosposkah in zdaj naj gre zopet rakovo pot. To se ne sme zgoditi in zato jaz opominjam vse slovenske kmetovalce in obrtnike po deželi, da naj povsod in pri vsaki gosposki zahtevajo odločno, da naj se jim vse zapiše in izda v slovenskem jeziku. S tem posluževali se bomo le svoje težko pridobljene pravice in ako bi kak uradnik tega ne hotel storiti, tedaj se obrnimo na „Slovensko društvo“ v Ljubljani, ki je že večkrat obljubilo, da bode vsakemu takemu pritožniku pomagalo brezplačno do pravice. Okrajna sodnija v Ljubljani pa naj izpolnjuje svojo dolžnost tudi glede uradnega jezika. Kdor hoče na Slovenskem kruh služiti, ta mora slovenski znati.

Iz Višnje gore 7. januarja. [Izv. dop.] (Požar in naše ognjegasno društvo.) V torek, dne 5. januarja t. l., imeli smo v bližini Višnje gore ogenj, pogorela je namreč majhna kajžica. Tudi naše ognjegasno društvo prihitelo je takoj na lice mesta in se trudilo po-

žrtvovalno, pa seveda, kakor je pri nas v takih slučajih navada, brez vsega poveljništva. Kako ta stvar stoji, hočem Vam ob kratkem razjasniti. Pred 7 leti se je ustanovilo pri nas ognjegasno društvo in vsi zato porabni možaki pristopili so z velikim veseljem. Žal, da je to zanimanje za društvo začelo kmalu hirati in popuščati, tako da bi skoraj rekel: društvo visi le še kakor kaplja na veji.

Kaj je temu uzrok? Slabo poveljništvo in družega nič. Celo leto ni bile nobene vaje, kjer pa se ognjegasci ne vadijo, tam je uspešno delovanje povsem nemogoče; kako naj posameznik dela, če še ne ve, kje bi prijel. Ravno pri tem ognju se je pokazalo, kako slabo je izurjeno moštvo našega društva. Brizgalnico peljali so k ognju in potem cevi kakih 25—30 korakov daleč v vodo vlekli; seveda zato, ker ni bilo poveljnika, da bi bil stvar razjasnil, da se mora namreč brizgalnica k vodi peljati, ne pa k ognju, če je voda oddaljena.

Pa da bi vsaj že imeli volitev, potem bi se stvar že predrugačila. Čas za to bi že bil, saj je že leto preteklo, volitve pa še ni in tudi ne kaže, da bi skoro bila. Sicer bi imel še dosti pisati, pa moram še kaj prihraniti za drugi pot.

Slovenske in slovanske vesti.

(Ob novem letu) pričela se je zoper naš list, kakor nam poročajo iz več krajev n. pr. iz Št. Vida in iz Vojškega, zopet posebno huda vojska in ako bi bilo vse res, kar se laže o nas, tedaj bi pač ne bilo na celem širnem svetu takega brezverca kakor je „Rodoljub!“ No, mi prepuščamo sodbo o našem dosedanjem delovanju z mirno vestjo našim bralcem, našim sovražnikom, ki skrunijo sveto mesto za umazan lov na naročnike za svoj list,

pa povemo še enkrat na vsa usta: Laž in obrekovanje je vse kar govoričiti zoper „Rodoljuba“, dokler ne dokažete resnice svojih trditev, da smo zoper vero in duhovnike. Tega pa nikdar dokazali ne boste, kdor pa laže, tega nismo dolžni spoštovati, tudi če je duhovnik.

(Tržaški mestni zbor) je glavni tabor naših nasprotnikov, kateri ne zamude nobene prilike, da pokažejo sovraštvo svoje proti narodu slovenskemu, proti Avstriji

„Pa bodi ti malo pri njej, koj pridem“ in že ga ni.

„Mica, slaba si“, pravi Katra, vpije Katra, „slaba si“.

„O slaba, slaba!“

„Ali se kaj bojiš umreti?“

„Kaj se bom bala, slabije se mi ne more goditi, tam kot tu.“ In Micika vzdihne globoko.

„Da bi le dedec ne bil tak“, rujove Katra. „Da le umrješ, koj se oženi“.

„Nikar ne govori tega. Saj me ima le rad“.

„Boš že videla.“

Bolnica zopet vzdihne, ljubosumnost se je polasti.

„Ali ima že katero izbrano“, pravi po kratkem molku; težko se jej izvije vprašanje.

Tu se začuje Urban, a ne trpi ga dolgo v hiši. Komaj je zunaj, že zopet upije Katra:

„Otroka ne moreš pustiti tako. Preskrbi ga, kolikor moreš.“

„Kako naj ga preskrbim?“

„Hiša je tvoja, oporoko napravi.“

Miciki se zasvetijo oči, kakor nekaj, ko je z njimi lovila fante, a bil je ogenj maščevanja.

„Katra, naj pridejo možje.“

„O saj ne boš umrla še tako hitro. Nekaj dnij se boš že še mučila. Pa ker ravno hočeš, pa grem ponje.“

Možje pridejo. Urban pri durih posluša, a ne sliši družega kot „Urbanu“. Micika je slaba in ne more tako glasno govoriti, da bi Urban izvedel, kaj in kako.

„Hiša je zopet moja“, veseli se Urban, „saj je rekla „Urbanu“.“

„Kako je napravila?“ ogovori odhajajoče može.

„Urban, Mica je pametna, prav dobro je naredila za vse. Prav škoda ti je take žene.“

„O škoda, škoda.“

Prav dobre volje je bil Urban celi večer. Še bolnici privošči kozarec vina. Sam gre ponj, a med potjo se ga usuši nad polovico. „Saj še tega ne bo izpila“ tolaži se Urban. Še po noči mora Urban po gospoda in proti jutru je že udovec.

in proti katoliški duhovščini. V zadnji seji tega zbora oglasil se je neki Spadoni in napadal škofijski urad zato, ker je ta, ustreza je želji mestnega zbora, odpravil iz stolne cerkve pri sv. Justu slovenske propovedi je pa uživil zopet v cerkvi pri starem sv. Antonu, kjer so nekdanje bile. Spadoni - ju ni to všeč in zato je predlagal, naj mestni zbor zniža občinske dajatve v cerkvene namene kar najbolj mogoče. Spadoni napadal je pri tej priložnosti tudi okoličanske Slovence in slovensko duhovščino na tako ostuden način, kakor zamore to storiti le kak Lahon. Slovenska odborinica Pacor in posebno velezaslužni Nabergoj branila sta Slovence in slovensko duhovščino prav uspešno. — Tudi renegat Rasković zalehtaval se je v naše rojake, a mestnega zbora podpredsednik, jud Luzzatto, se mu je pridružil in dokazoval, da daje mesto za cerkvene zadeve vsako leto 25.000 gld. preveč, katera svota naj se ustavi. Vsa ta stvar prišla bode v končno rešitev še jedenkrat pred mestni zbor. — Takšen je torej sad, ki ga je rodila nepotrebna popustnost zaradi slovenskih propovedij pri sv. Justu.

(„Mir“) izvrstni časopis koroških Slovencev, izhaja po novem letu po trikrat na mesec in to v veliki obliki. „Mir“ je jako dobro pisan in ker je za naše koroške brate velike važnosti, je pač dolžnost vsakega pravega rodoljuba, da podpira prepotrebni ta list. Mir izhaja 10., 20. in 30. dan vsakega meseca in velja za vse leto za bolj premožne ljudi 2 gld. za manj premožne 1 gld. 50 kr.

(Občinske volitve na Koroškem.) Pri volitvi v Kotmari vesi zmagali so narodnjaki, a vlada je volitev razveljavila, da ustreže Nemcem. Novo volitev bila je dne 7. januarja. Nemci počenjali so kar si more kdo misliti, nobenega dejanja jih ni bilo sram, a kljub temu zmagala je narodna slovenska stranka! V Št. Janžu v Rožni dolini in v nekaterih drugih občinah, kjer so bile volitve, zmagali so nemškutarji, sevé da ne s poštenimi

sredstvi, ampak na razne načine, zaradi katerih bi jih moralo prav za prav sodišče poklicati na odgovor. No, zato pa še ni vseh dnij konec, saj pravi že star hrvaški pregovor: Svaka sila do vremena.

(Iz Vodice) dobil je neki ljubljanski list zanikarn dopis, v katerem se mej drugim trdi, da prihaja tja le jeden iztis „Rodoljuba“. Dotični dopisnik je pa pozabil povedati, koliko zaslug ima za to ondotni župnik gosp. Simon Žužek. Nekega našega naročnika poklical je g. župnik Simon Žužek k sebi, mu grozil, da ne bode opravil spovedi niti dobil sv. obhajilo, ako ne odpove „Rodoljuba“. Mož se je dal res ugnati v kozji rog, a gosp. župnik ni bil zadovoljen z obljubo, dotični veliki grešnik mora se podpisati še posebno izjavo, ka-li, katero je spisal župnik. Kako se imenuje tako ravnanje?

(Štrajk rudarjev.) Štajerski rudarji začeli so prve dni po novem letu velik štrajk, to je, ustavili so delo zategadelj, ker jim lastniki niso hoteli dovoliti, da bi delali samo osem ur na dan. Ker se je bilo bati izgredov, poslala je vlada par kompanij vojakov v Zagorje in v Trbovlje. Razburjenost med delavci postaja vedno večja in bati se je izgredov, zlasti ker je lastništvo premogokopov sklenilo odpustiti iz službe vse strajkujoče delavce in je že z Dunaja prišlo nekaj nemških delavcev. To postopanje lastništva se nam nikakor ne zdi upravičeno.

(Tovarno na Dvoru) pri Žužemberku, katera je lastnina kneza Auersperga, so zaprli in vsi delavci prišli so vsled tega ob kruh. Mašine prodal je knez Auersperg tovarni v Štorjah pri Celju za 90000 goldinarjev. Za stare delavce ustanovila se je sicer posebna penzijska blagajna, a to bode le malo zaleglo. Prav resno bi se mogli uprašati, ali je bilo res potrebno, da se je tovarna odpravila? In na to uprašanje tudi lahko prav resno odgovorimo, da bi to ne bilo potreba, samo da se je pa-

„Tako veselega udovca še nisem videl“, pravi župnik po pogrebu. „Ubogi otrok“.

Urban praznuje sedmino. Pije in pije

„Svoj živ dan je bila nerodna, le ležala je.“

„Urban, to pa ni res. Pridna je bila, dokler je mogla“, ugovarja krčmar, „kar je res, je res.“

„Še take ne dobiš“, pravi žena njegova. Sita sta ga že, denar mu je pošel.

„Dobim jo, kjer vprašam.“

„Le poskusi.“

„Urban, jaz vem za jedno“, oglasi se z onega oglamize krojač Matevž, ki bi rad šeskal pri njem.

„Kje?“

„Daj še za jeden liter, pa ti povem. Vidiš, ravno pri sosedu imajo deklo.“

„Beži, beži, tacega koša starega ne bom jemal.“

„Mlada pa tebe ne mara. Mlad tudi ti nisi več. Pa tudi še ne vemo, čegava je hiša.“

„Hiša je moja.“ Vprašam pa le lahko ono deklo. Če dobim kako drugo, to še lahko pustim.“

„Pa skočim ponjo.“

„Pa pojdi“.

„Marijana pravi, da ne pride sem. Ako jej ima kdo kaj povedati, k njej naj pride“, prikrevsa Matevž. „Kar sam stopi tja, daleč ni.“

„Saj bo res najbolje.“

„Kje je Marijana?“ vpraša gospodinjo. A tu si. Marijana, nekaj gotovega ti imam povedati.“

„Kar povej, ako je res kaj tacega. Nič se ne boj, sami domači smo.“

„Marijana, ali bi me vzela? Prav lepo boš imela pri meni.“

„Kakor tvoja ranjca. Da ti po pravici povem, dovolj sem stara in toliko pametna, da vidim, da te vlečejo le moji soldi. Ko bi se bila hotela omožiti, že davno bi bila lahko boljšega dobila kot si ti. Le pojdi, opravil si“.

Drugi dan pa so bile klicane priče. Povedale so in tudi Urban je slišal, saj je bil zraven: Hiša in vse je Poloničino, Urban naj dobi 50 gld. in iz tega plača pogreb.

Urban opusti misel na ženitev, gre na Hrvatsko in ni ga bilo več nazaj.

metno in varčno gospodarilo. Poslopja so zdaj prazna, ljudje nimajo nikakega zaslužka in jedino njih upanje je to, da se bode, kakor bodo tekla Dolenjska železnica, porabila poslopja v kak drugi namen. Dal Bog, da bi se ta želja ubogih prebivalcev skoro izpolnila.

(Samostalna fara na Krškem.) Mesto Krško nima svoje fare, ampak spada pod faro leskovško. Že tri leta prosijo Krčani, da se ondotni vikarijat povzdigne v samostalno faro, a še zdaj se ni njih prošnji ustreglo. Prejšnja leta odgovarjal je škofijski ordinarijat, da mesto Krško ne more vzdržati svojega župnika, a ker je darovala gospa Josipina Hočevar na Krškem 20.000 gl. v ta namen, da se ustanovi mestna fara, odstranjena je tudi ta zapreka. Vzlic temu še zdaj ni osnovana fara. Krčani poslali so že več deputacij pred škofa ljubljanskega, da izprosijo osnovanje samostalne fare. Škof je rekel, da on tega osnovanja ne zadržuje, deželna vlada

se tudi ne protivi, — fare pa le ne ustanové in je ne. Vsled tega so Krčani silno razburjeni in po vsej pravici. Kakor čujemo, pripravljajo se v Krškem za odločen korak, katerega ne bodo veseli tisti, ki zadržujejo osnovanje fare krške.

(Nova posojilnica.) Naši zatirani bratje na Koroškem ustanovili so si te dni dve novi posojilnici in sicer trinajsto in štirinajsto na Koroškem. Jedna je v Ziljski Bistrici, druga pa v Suhi pri Pliberku. Prav veseli smo te vesti, zakaj kadar se bodo otrsli slovenski Korošci gospodarske odvisnosti od nemških svojih sodelželanov, tedaj bo tudi odklenkalo nemškemu gospodstvu nad Slovenci.

(Ognjegasno društvo) ustanovili so v Kobaridu na Goriškem. Oglasilo se je že mnogo udov, delujočih in podpornih, zakaj ljudje spoznavajo vedno bolj veliko korist takih društev.

Razne vesti.

(Nova šola.) Dne 30. t. m. je bila pri sv. Trojici blizu Moravč slovesno blagoslovljenje nove ljudske šole. Te slavnosti udeležilo se je mnogo odličnih gostov, a tudi obilo občinstva.

(Naši sosedi.) Slovenci imamo prav prijazne sosede, Nemce in Lahe, kateri bi nas radi utopili v žlici vode. Svojega sovraštva proti nam prijazni ti sosede niso nikdar prikrivali in časih mu dajejo duška na prav pobalinsk način. Tako so pred kratkim v Celovci pobili okna zaslužnemu poslovođji tiskarne družbe sv. Mohorja gosp. V. Legatu, a na silvestrov večer pobili so lahoni v Pulji okna ondotni čitalnici. Treba bi bilo, da je v teh krajih policija malo bolj pazna.

(General Valentinčič.) V Gradcu umrl je te dni 96 let stari general Anton pl. Valentinčič, rodом iz Hirske Bistrice na Notranjskem. Valentinčič je bil kmetiskih starišev sin in je v 18. letu svoje starosti utekel z doma in šel prostovoljno k vojakom. Ustopil je kot prost husar in se po svoji neumornosti in hrabrosti povzdignil do generalstva. Presvetli cesar ga je odlikoval s plemstvom. Naj v miru počiva.

(Amerikanski Slovenec.) Tekom minolega leta osnoval je neki A. Murnik v Čikagu v Ameriki slovensk časopis, kateremu je bilo ime „Amerikanski Slovenec“. Novega tega lista smo bili prav veseli, ker smo upali, da bode mnogo koristil našim rojakom, ki so zapustili domovino svojo in šli kruha iskat preko morja. Iz tega uzroka smo tudi ta list prav toplo priporočali, a sedaj nam poroča prijatelj iz Čikaga, da „Amerikanskega Slovenca“ več ne bo, in sicer zategadel ne, ker je izdajatelj A. Murnik pobral kar se je dalo naročnine, potem jo pa odkuril. Svarimo torej, da naj nihče več ne pošilja denarjev za „Amerikanskega Slovenca“.

(Hripa) postaja vedno bolj nevarna in se razširja z veliko hitrostjo. Pojavila se je že v Ljubljani; v Celovci je bilo minoli teden več kakor 400 bolnikov in tudi v Trstu jih je jako mnogo. V nemškem Gradcu so za hripo tudi nekateri postarni ljudje že umrli.

(Petarda.) Na novega leta dan vrgel je neki Lah v Trstu pri belem dnevu neke vrste bombo (petardo) ki

se je razpočila ravno pred mestno hišo, ne da bi bila koga poškodovala, ker k sreči ravno nihče ni na onem kraju stal. Kar počenjajo Lah v Trstu, presega res že vse meje, in zadnji čas bi bil, da jim stopi vlada na noge.

(Veliki knez Sergej.) brat carja ruskega, živi v Moskvi kot guvernér ali carski namestnik. Čuvši, da je kruh v Moskvi jako drag in da so peki nasproti siromašnim ljudem zelo trdosrčni, preoblekel se je veliki knez Sergej o Božiču za priprostega delavca in stopil v prodajalnico nekega peka, o katerem je vedel, da je premožen. „Koliko velja bleb kruha“, vprašal je veliki knez dobrorejenega peka. „Jeden rubelj“, odgovoril je pek. „Celega rublja nimam“, rekel je za delavca preoblečeni veliki knez, „daj mi kruh ceneje“. — Pek ni na to nič odgovoril, ampak hotel delavca pahnuti iz prodajalnice, a ta se je ustavljal. Pek poklical je hitro tri policaje, ki so za delavca preoblečega velika kneza gnali na policijo in ga na potu, ker ni bil posebno ponižen in se zagovarjal, parkrat prav dobro v rebra sunili, torej ravno tako ravnali, kakor pri nas. Ko so prignali velikega kneza na policijo, vrgel je delavsko obleko raz sebe in s strahom spoznali so vsi velikega kneza, carjevega brata. Tisti trije prijazni policaji so skočili še tisto noč v vodo in utonili, peki pa dajejo kruh tudi zastonj, samo da je kupec strgan in zamazan, ker se boje, da bi bil to veliki knez Sergej.

(Najden zaklad.) Vsak človek vé, da je mnogo denarjev zakopanih in zazidanih, zakaj v starih časih so bili ljudje dosti bolj skrbni kakor dandanes. V Lobniku blizu Železne Kaplje so našli v neki hiši, katere gospodar je nedavno umrl, za 1661 gl. srebrnega denarja zazidanega.

(Ujet tat.) V neki premožni hiši v Celovci našli so zvečer pod posteljo skritega 17 let starega tatu, katerega so izročili sodnji.

(Ubil) se je v trnovskih Klancih nad Kobaridom Miha Trebše s Srpenice. V temni noči je zagazil h kraju in padel v prepad. Drugo jutro so ga dobili mrtvega poleg Soče.

(Velikodušen morilec.) V Kataniji na Italijanskem skočil je neki Nemeč z okna in obležal mrtev na tlaku. Zapustil je pismo, v katerem določa, da je ves njegov denar, več kakor 10.000 gld. našega denarja, razdeliti med mestne reveže.

(Žganje.) Zadnje dni starega leta napila sta se bila dva brata z Iga in se v pijanosti sprla. Žena starejšega prišla je mirit, kar je mlajšega tako ujezilo, da je zgrabil čevljarški nož in ž njim nevarno ranil svojo svakinjo. Vročekrvnega moža so odpeljali v zapor, kjer bo gotovo nekaj časa premišljal o naslednjih žganjepitja.

(Samomor.) Čevljar Šrifl iz Šmartna pri Celovci se je sam zabodel, ravno ko so ga hoteli žandarmi odpeljati v zapor. Šrifl je bil nekaj pokradel in se bal kazni.

(Stariši, pazite na otroke.) Na novega leta zvečer zadušil se je v Radovljici štiri meseca star otrok železniškega delavca A. Ankelca. Mati je otroka samega pustila v sobi poleg razbeljene železne peči. Unela se je obleka in mati je našla otroka v dimu vsega ožganega.

(Grozna mati.) V Budimpešti našel je neki čunjar na smetišču velik hleb kruha in ga vesel odnesel domu. Ko je pa doma načel hleb, zapazil je s strahom, da so bili v kruh zapečeni — kosci človeškega telesa. Naznanil je to policiji in preiskava je dognala, da je neka dekla zaklala nezakonskega otroka, ugnatla posamezne kosce v testo in vse skupaj spekla. Nečloveško mater išče zdaj sodnija.

(Čuden samomor.) V Trebinju v Hercegovini umoril je neki ondu živeči častnik sam sebe na jako čuden način. Popil je najprej nekaj strupa, potem si je prerezal žilo in se na zadnje še ustrelil v srce. Govori se, da je storil to iz nesrečne ljubezni.

(Velika goljufija.) V Budimpešti zasledili so pri ondotni hranilnici veliko goljufijo. Glavni kasir, ki je bil sam jako bogat, se je ustrelil, ko je bil za več kakor jeden milijon goldinarjev gotovine in vrednostnih denarjev prokradel. Tisti, ki imado pri tej hranilnici kaj ulog, ne bodo nič izgubili, pa samo zato ne, ker bodo ves pokradeni denar iz svojega zasebnega premoženja poravnali tisti uradniki hranilnice, kateri so iz malomarnosti zakrivali, da je mogel kasir toliko pokrasti. Ta tatvina je spet dokaz, kako lahko zgube ljudje denar, kateri je naložen v privatnih hranilnicah. Najbolje je, da tisti, kdor hoče svoj denar ohraniti v hranilnici, nese denar v kako tako hranilnico, kjer je kako mesto ali kak okraj porok za uloga. Na Kranjskem imamo samo dve taki hranilnici, mestna hranilnica v Ljubljani in nova mestna hranilnica v Kranji.

(Umor.) Dne 5. januarja zgodilo se je v Ljubljani pri belem dnevu grozno zločinstvo. Nepoznan razbojnik ubil je namreč agenta Stedryja v njega stanovanji v Frančiškanskih ulicah. Morilec napadel je Stedryja od zadaj in ga udaril najprej s kladvom sekire po glavi tako močno, da mu je razbil čepinjo. Stedry padel je na tla in morilec udaril ga je še dvakrat s sekiro po sencah, potem pa zgrabil na mizi ležeč nož in ž njim zabodel Stedryja v vrat in v obraz. Na mizi našli so mnogo srečk, katere je bil Stedry pred umorom brzkone pregledoval. Te srečke so bile vse krvave. Sodnija zaprla je Stedryjevega pisarja Cvajerja, še jako mladega fanta, ker leti nanj sum, da je storil ta umor. Do sedaj se še ne ve, je li morilec pokradel tudi kaj denarjev. Pri preiskavi v stanovanji Cvajerjevem našla je sodna komisija krvavo srajco in 50 gld. denarjev, o katerih Cvajer ne more dokazati, kje da jih je dobil.

(Nedolžno obsojen.) Leta 1886. obsodilo je sodišče v Premislu v Galiciji nekega Senka Hladyla zaradi požiga na 12 let težke ječe. Hladyl je sicer trdil, da je nedolžen a pomagalo mu ni nič. Zdaj šele prišlo je sodišče pravim požigalcem na sled in je tudi obsodilo, a oprostilo siromaka Senka Hladyla, ki je bil šest let po nedolžnem zaprt.

(Moderci) so dandanes ženskam tako obljubljeni, da že brez njih več živeti ne morejo. V Ameriki v mestu Sydlesamu sešle so se te dni vse ženske, zmetale moderce na kup in je užgale, kajti storile so bile trdni sklep, da ne nosijo več zdravju škodljivih modercev, da hočejo „take umere, kakeršne so se rodile.“ To je bil enkrat moder sklep.

(Čudna komisija.) Minoli teden obsodilo je deželno sodišče v Ljubljani tri tičke na večmesečni zapor. Andrej Triller, tekavec, Andrej Cegnar, jermenar in Janez Kovačič, gozdni čuvaj, vsi iz Škofjeloke, zmenili so se, da pojdejo k sv. Joštu v Poljanske hribe na „komisijon“, da si prigoljufajo kak groš Prisedši h kmetom, povedal je Triller, da je živinozdravnik in da je pooblaščen pregledati in popisati vso živino, kar je kdo ima, Cegnar je bil zaupni mož, Kovačič pa konjederec in zajedno zapisnikar, vzlic temu, da ne zna pisati. Kmetom se je ta komisija sicer čudna zdela, a oblastno obnašanje sleparjev udušilo je vsak sum. Sleparki pobirali so od vsakega prašiča po 10 kr. od druge živine pa po 5 kr. in nabrane denarje — 6 gld. 50 kr. vkupno zapili. Sodišče obsodilo je Trillerja na 6 mesecev, Cegnarja na 4 mesece in Kovačiča na dva meseca težke ječe.

(Pes in mačka.) Star pregovor pravi sicer, da sta si pes in mačka velika sovražnika, a v vsakem slučaju pa to venderle ne velja. Dokaz tega je dogodba, ki se je primerila v Švici. Neki posestnik blizu Ciriha hotel se je znebiti mačke. Zasil jo je v vrečo in jo vrgel v jezero. Pes je to videl, skočil je za vrečo v vodo in jo privlekel na breg, potem je vrečo pregrizel in tako oprostil mačko, katero je že prej rad imel, tako, da ji je celo del svoje jedi prepuščal. To prijateljstvo med psom in mačko je posestnika tako ganilo, da je pridržal mačko pri hiši.

Za kratek čas.

Učiteljica vprašuje v šoli otroke, naj naštejejo vse navadne pijače. Otroci naštevajo: vodo, vino, kavo itd. Ker je mleko tudi znana pijača, in je nobeden učencev ni navedel, vpraša učiteljica: „Kdo ve še za kako pijačo?“ — „Likof“ odgovori na to s ponosom neki deček.

V županovi krčmi bila je večja družba. Bil je vmes tudi občečislani in priljubljeni gospod župnik. Mladenič, pozabivši da sedi župnik poleg njega, reče lepi natakarici: „No Micika, mi daš obljubljeni poljub?“ Natakarica: „O hudobnež, kaj bodo pa gospod rekli?“ — „Odvezo bom dal“, reče župnik.

Šebreljci so imeli neizmerno truda, ko so valili žagovce po dolini s hriba. Postavljali so jih namreč pokonci in metali na tla, zopet postavljali pokonci in obračali naprej i. t. d. Kar jim skoči kača izpod nog in se zvija dalje po dolini, po kateri so valili žagovce. „Glej ga, kroutenče, no, saj on se pa ne postavlja na glavo in rep, ko leze navzdol!“ so zakričali veselo vsi. — Šinila jim je misel v prebrisanost glavo, da bi mogli tudi oni na tak način žagovce valiti. To so ukrenili ter tudi storili n tako so se naučili žagovce valiti. V. K. R.—ir.

Poučne stvari.

Ne vodi premladih telic!

Govedarstvo trpi pri nas veliko škodo tudi zaradi tega, ker pripuščajo gospodarji premlade telice. Taki gospodarji si pač mislijo, da jim bodo dajale živali dosti večje koristi, če jih začnejo rabiti v zgodnejši mladosti za pleme. Svoje napačno ravnanje pa opravičujejo zlasti s trditvijo, da postane zgodaj pripuščena telica boljše molznica. Nekateri gospodarji se pa zopet preveč bojé, da bi jim telice ostale jalove, ko bi odlašali nekaj časa s plemenitvijo in tegadel vodijo svoje telice, kakor hitro se začnejo pojati.

To ravnanje moramo odločno obsoditi, ker je na veliko kvar naši govedoreji.

Prezgodnjo pripuščanje telic ima ta nasledek, da živali zastanejo za celo življenje v rasti in da dajejo prvokrat slabotna teleta, ki po navadi niso za daljno rejo. Prva teleta od premladih prvesnic dobi pri nas z večine mesar v roke. A tega bi nikakor ne bilo treba, ko bi naši gospodarji vodili (po plemenu) dovolj razvite telice, ker od doraslih telic so tudi teleta potem zadost čvrsta in krepka za rejo; to opazujemo lahko pri vseh drugih domačih in divjih živalih, ki se plemené v pravi starosti.

Da bi pa bile zgodaj pripuščene telice potem boljše za molzo, to še ni dognano. Pripeti se sicer res, da je časih zgodaj pripuščena žival boljše molznica ali take živali pridejo zato navadno tudi prej ob mlečnost, tako da jih ne moremo nikdar toliko časa pridržati za rejo kakor pa telice, s katerimi smo pravilno ravnali ter jih vodili, ko so že dovolj dorastle.

Kedaj so pa telice dovolj razvite za plemenitev? V naših razmerah so poprek s 1¹/₂ letom že toliko močne, da jih lahko pripuščamo k juncu. Če je telica posebno čvrsta in dobro razvita, vodimo jo lahko tudi že v 1¹/₄ letom. V nasprotnem slučaju pa kaže čakati do 1³/₄ leta ali pa še dalje. Dotlej lahko čakamo! Zarad tega se bodo živali vsejedno obrejile. Sicer pa moramo v tem oziru pokladati našim gospodarjem to le na srcé: Skrbite, da se ne bodo začele telice prehitro pojati! Prezgodnjemu pojanja sta večidel vzrok ali pre-dobra reja ali pa obila dotika z junci.

Telice je tegadel v hlevu ločiti od juncev in rediti ob času bližajočega se pojanja z manj tečno krmo. Sploh jih je imeti v tej starosti bolj na malem in trdem. Ob času paše jih je pa goniti tudi ob slabem deževnem vremenu venkaj.

Če bomo tako ravnali, nadejati se smemo veliko lepših uspehov pri govedoreji!

Klanje prašičev.

Vznemirjenje prašičev pred klanjem je škodljivo, ker se s tem pospešuje razkroj mesne tkanine, vsled česar se meso rajše pokvari. Zategadel je treba, da pustimo pušice kakih 16 do 20 ur pred zakolom popolnoma pri miru. V tem času jim tudi ne smemo pokladati nobene krme, temuč le sveže vode.

Nadalje ne smemo prašiče pred klanjem preveč dražiti, ker pa pri nas čestokrat opazujemo. Kako mučimo časih prašiča, predno ga spravimo iz hleva in potem na banjo! Od preveč razdraženih živali se kri popolnoma ne odteče, temuč zastane rada v mesu. In to je slabo! Krvavo meso se hitreje kvari.

Najbolj se meso ohrani, če prešiča natihoma zakoljemo. V velikih mesnicah v Hamburgu na Nemškem ko-

ljejo prašiče med 1. in 3. uro popolnoči, torej ob času, ko živali najbolj mirujejo.

Klati je pri mrzlem vremenu, ker se pri nižji toploti meso bolj ohrani. Zaklane živali pa naj se popolnoma shlade, predno začnemo meso razsekavati. Shrambe za meso naj so tudi hladne in k večjem po 8° R tople.

V breg ležeča sejmišča so goljufiva.

Konjski barantači postavijo svoje konje najraje s prednjim delom višje, zaradi tega, ker so tako postavljeni konji na videz večji in ker se na ta način lažje prikrivajo nepravilnosti v telesni obliki. Že od nekdanj so iz tega ozira za konjske sejmove priljubljena v breg ležeča sejmišča, tako n. pr. v Bučki na Dolènjskem, kjer je znamenit tržen kraj za konje i. dr.

Če kupuješ konja, oglej si ga torej na ravnem; postavi ga na kolikor mogoče ravna tla, ker le na tleh se ti pokaže žival v naravni svoji postavi. Isto tako ogleduj govedo na ravnem prostoru, ne pa v breg stoječo, ker se sicer lahko premošiš in goljufaš.

Sejmišča bi morala biti torej povsod kjer je le mogoče na ravnem prostoru, kakoršna nahajamo po drugih krajih zlasti v večih trgih in mestih.

Kako je pripraviti žito za prodajo?

Kdor hoče žito zlahka in ga dobro cenó prodajati, prinašati mora na trg zmeraj lepo blago. Za prodajo namenjeno žito mora kar se le da dobro prigotoviti t. j. očistiti in sortirati ali odbrati. Sosebno je žito očistiti od prahu, plevelnega semena in slabega zrnja. Premalo očiščeno blago je težje spečati in kupec obljubi tudi le malo zanj, ker ga mora še sam čistiti.

Pri nas je doslej v navadi, da ne sortiramo žita po teži zrnja temuč pripravimo iz skupnega pridelka le po eno vrsto žita, katerega deloma prodamo, deloma pa porabimo za dom.

Drugod pa gospodarji žito tudi sortirajo; ločijo ga namreč po teži zrnja v dve vrsti. Lažje in tegadel manj vredno žito pridržijo za domače potrebe, težko blago pa prodado v kolikor ga ne prihranijo za seme. Tako ravnanje je posnemanja vredno, kajti kdor bo vedno le najboljše blago prodajal, slabše pa za dom rabil, ta bo prodajal svoj pridelék vedno zlahka in po najvišji ceni. Ob enem pa si bode pridobil tako dobro imé, da bode imel zmeraj dovolj kupcev za svojo blago, če tudi bo kupčija slaba.

Surov les ni za kurjavo.

Zelo čudna je navada v nekaterih krajih, da žgejo po zimi frišna drva namesto suhih. Je li to prav? Nikakor ne! Surov les malo zaleže, skoraj še enkrat manj kakor pa suh. Za kurjavo se ga torej dosti več porabi ne gledé na to, da je kurjava s surovim lesom zamudna in nadležna.

Opustimo torej tako potratno kurjavo in bodimo tudi pri drvah varčni. Nasekajmo si potrebni les za drva že prešnje zimo, da se čez leto in dan do dobrega osuši. Tako gorivo bode veliko boljše in ceneje!

Cepljenje drevesec po zimi.

Do zdaj smo cepili drevesca navadno spomladi, malo pred začetkom spomladne rasti. Znamenit francoske sadjar Gošé pa je začel požlahtnjevati že po zimi, konec januarija ter nadaljeval cel februar, in izkušnja je pokazala, da so ti cepiči lepše pognali nego spomladanski. To ima veliko vrednost pa še na to stran, ker vrtnar nima posebnega dela mesesa januarija, februarja in v prvi polovici marca, pač pa pozneje. Ako pa v rečenih mesecih požlahtni svoje divjake, porabi prav koristno prosti čas ter s tem še toliko bolje opravi svoje delo. Naši sadjarji lahko torej takoj začnejo cepiti svoje divjake ali precepljevati ona drevesa, ki jim ne dajejo dobrih sadnih vrst.

Pripomoček za hitro odtajanje zmrzlih okenj.

Zato imamo 2 pripomočka, obstoječa v sledečem:

1. Deni v pol litra gorke vode pest soli ali galuna. Kedar se je to raztopilo, pomoči v tekočino gobo ali mehko kunjjo ter obriši zmrzlo steklo in led se precej odtaja. Steklo zbrisi potem s suho ruto.

2. V kozarec vode deni žlico soli, pomoči kunjjo v vodo in zbrisi hitro okno. S tem lahko 12 šip odtajaš.

Loterijske srečke

dne 14. januarja t. l.

Praga 90, 4, 36, 25, 70.

Tržne cene v Ljubljani

dne 13. januarja t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	8	75	Špeh povojen, kgr.	—	62
Rež,	6	80	Surovo maslo, "	—	70
Ječmen,	4	39	Jajce, jedno	2	5
Oves,	3	09	Mleko, liter	—	8
Ajda,	6	46	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso,	4	87	Telečje " "	—	58
Koruza,	5	10	Svinjsko " "	—	50
Krompir,	2	50	Koštrunovo " "	—	40
Leča,	11	—	Pišanec	—	50
Grah,	10	—	Golob " "	—	20
Fižol,	9	—	Seno, 100 kilo	1	77
Maslo, kgr.	—	82	Slama, " "	—	2 14
Mast,	—	64	Drva trda, 4 □ metr.	—	7
Špeh frišen " "	—	50	" mehka, 4 " "	—	5

Mala oznanila.

Vsaka beseda 2 kr.

Valentin Zarnika zbrani spisi, nevezani 60 kr., po pošti 70 kr.

Josip Jurčiča zbrani spisi, nevezani zvezek 60 kr., lepo vezan 1.— gld., po pošti 10 kr. več. Dosedaj je izšlo 9 zvezkov.

Kuverte s firmo (naslovom), račune itd. izvršuje po nizki ceni „Národná Tiskarna“ v Ljubljani.

Dober in trajen zaslužek dobe osebe, katere pridejo mnogo v dotiko z občinstvom.

Vsprejme se v hišo s trgovino

deček

ubožnih ali tudi brez starišev, od 12 do 16 leta starosti, za svojega. Pisma pošiljajo naj se pod št. 1 poste restante v št. Janž pri Zidanem mostu. (20—1)

Osobe,

ki prihajajo mnogo z ljudstvom v dotiko, morejo si brez truda zagotoviti

— **lep zaslužek,** —

ki se spreminja v stalen letni dohodek in se more uživati do smrti. Kapitala zato ni treba, pač pa mora dotičnik znati razločno slovenski pisati. — Občinski tajniki, gostilničarji, trgovci, cestarji, dacarji, občinski sluge in dimnikarji imajo posebno priložnost okoristiti se s tem zaslužkom. Pisma pošiljajo naj se pod šifro „I. Z. 31“ poste restante v Ljubljano. (19—1)

Pri **IGNACIJ ŽARGI** Pri nizki ceni. nizki ceni.

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 4

priporoča svojo veliko izborno zalogo

modnega, manufakturnega blaga,

vsakovrstnega perila, kravat itd., blaga za

— krojače in šivilje. —

Prodaja tudi prav po znižani ceni vsakovrstne

zimske potrebščine. (18—3)

S. Gregorčič: **Poezije**. II. zvezek.

Dobivajo se vezani in broširani v raznih barvah, v pravem angleškem platnu, z zlato obrezo, pozlačenim hrbtom in pozlačeno sprednjo stranjo.

Elegantno vezani izvodi po 1 gld. 60 kr., Broširani " " 1 " — " po pošti 5 kr. več.

Priporočam tudi svojo bogato oskrbljeno

knjigoveznico

z najnovejšimi stroji v izdelovanje vsakovrstnih

knjigoveznih in galanterijskih del.

Udano se priporoča (17—5)

Franjo Dežman

knjigovez, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6.